

Milí přátelé,

v první zprávě, kterou jsme Vám oznamovali, jak probíhají naše bohoslužby v době plošné karantény, jsme zároveň krátce odpověděli na návrh, který již z některých stran zazněl a který je v dnešní době a v takovéto situaci nabíledni — tedy vysílat bohoslužby v přímém přenosu. S blížící se další nedělí bychom to rádi více objasnili, ale také navrhli způsoby, jak spolu slavit bohoslužbu skutečně v Duchu.

\* \* \*

Všichni víme, jak nám obraz někoho blízkého dokáže pomoci, abychom si ho vybavili, abychom si přesně vzpomněli na svá minulá setkání s ním a případně si představili i setkání budoucí. A videohovor s někým blízkým, to je už skoro, jako by sám seděl před námi, jako bychom se setkali skutečně. Jistě, je to jen iluze vytvořená přenosovou technikou, ve skutečnosti jsme každý jinde, ale zevní obraz nám pomáhá si přimyslet i zbytek.

Kdybychom se chtěli setkat tímto způsobem, na dálku si popovídat podobně, jako si někdy po obřadu povídáme u společné snídaně, mohla by nám technika skutečně pomoci. Někteří z Vás se takhle občas i setkáváte a právě v této době dokážete docenit možnosti, které nám dnešní technika dává.

Liturgická bohoslužba ovšem spočívá v něčem jiném. To hlavní na ní není naše setkávání tváří v tvář, nýbrž díváme se všichni jedním směrem, k oltáři, kde se zevně něco odehrává — ale jako obraz duchovních dějů, duchovní skutečnosti, která je přítomna právě v okamžiku, kdy spolu slavíme obřad. Tuto duchovní skutečnost nevidíme zevními očima a neslyšíme zevními ušima, ale zevní obrazy a symboly ji před námi ztělesňují, zevní slova na ni poukazují, a tak ji najednou mnohem lépe dokáže vnímat i naše srdce.

Když ovšem tyto zevní obrazy samotné přeneseme na dálku, pak s nimi nemůžeme přenést onu duchovní skutečnost, která je v bohoslužbě pro naše srdce reálně přítomna. Sice si pak určitě mnohem snáze dokážeme vybavit, jak zevně vypadá kněz, oltář, květiny a hořící svíce na oltáři, ale naše srdce nemůže vnímat onu duchovní přítomnost, kvůli které se všechno tohle zevní děje. Ano, jistě, můžeme si na ni zkusit vzpomenout a vybavit si, co naše srdce reálně cítilo, když jsme naposledy slavili obřad společně — jenže v místě, kde se díváme na obrazovku, to reálně přítomno není, ať si při tom reálnou bohoslužbu jakkoli dobře představujeme. Jako prožitek si k zevnímu obrazu (a zevnímu slovu) dokážeme přidat své vlastní duševní obsahy, zatímco objektivní Duch nám většinou zůstane zcela skryt za tímto naším duševním závojem.

Obřad posvěcení člověka je zkrátka bohoslužba vytvořená ke slavení „na blízko“. Bohoslužbu „na dálku“ musíme udělat jinak.

\* \* \*

Pro spojení „na dálku“ nám může pomoci vědomí, že se někde v určitou hodinu slaví Obřad posvěcení člověka. Ten pak pro nás nebude sice prožitým obřadem, ale vztažným bodem, kolem něhož se spojíme tak, že se každý ze svého místa reálně obrátíme k Duchu. Někdo se bude obracet vzhůru sám, protože žije o samotě nebo nemá v rodině nikoho, s kým by takové obrácení mohl sdílet, někde se na to sejdou dva, tři, celá rodina — a spolu vytvoříme společenství, které nás všechny přesahuje.

Uvědomit si toto neviditelné propojení by měl být první krok, který uděláme, než se pustíme kamkoli dál. Všichni jsme ve veliké Boží náruči, všude kolem nás působí božské Slovo. Ten, o němž si vyprávíme příběhy evangelia, nás nyní všechny provází jako „Pán nebeských sil na zemi“, jako ten, „jenž život světa nese a pořádá“. Není na světě místa, které by mu bylo vzdáleno, nikdy nás neopouští, vždy a všude můžeme vnímat Jeho přítomnost, tím spíše v této chvíli, kdy se k němu obracíme. A neobracíme se k němu sami, nýbrž spolu s námi se k němu obracejí další bratři a sestry. Byť rozptýleni po světě, jsme Jeho společenstvím, On je s námi všemi a skrze Něho jsme i my všichni pospolu.

Východiskem našeho obracení se k Ježíši Kristu je skutečnost, že žil jakožto člověk mezi námi lidmi na zemi. O tom vyprávějí evangelia, a každá křesťanská bohoslužba se proto opírá o vybranou perikopu, tedy malý úsek těchto vyprávění. Než se však obrátíme k aktuální perikopě, je vhodné udělat ještě jeden přípravný krok: ponořit se obecně do myšlenkové krajiny, z níž se rodí evangelium, zalistovat si Bibli a přečíst si něco, co nás vtáhne do jejího světa. Někteří z Vás se v uplynulých dnech ptali, zda Bible někde nepopisuje události, které právě zažíváme. Taková otázka nás ovšem snadno stáhne do jakéhosi apokalyptického stihomamu. Raději si přečteme některý ze starozákonních osobních příběhů, anebo dejme zaznít slovům apoštola Pavla, která psal v situaci do jisté míry podobné, když se svými listy obracel na křesťanské sbory, které nemohl osobně navštívit. Zkrátka, projděme se nejprve krajinou evangelia, než dojdeme k samotnému evangelium.

A pak si už můžeme přečíst aktuální kapitolu příběhu Kristova. V klidu, vnímající jednotlivá slova a prožívající všechny obrazy, ji poslouchajme s vědomím, že je to evangelium, tedy dobrá zpráva, radostná zvěst, Boží slovo, které nám je dáno právě pro tuto chvíli.

Pokud už máme i kázání na tento den (pokusíme se je nadále posílat v předvečer, abyste je ráno už měli), můžeme si po evangelium hned přečíst kázání. Pokud je nemáme (třeba proto, že se takhle připojujeme k bohoslužbě v den, na nějž není plánováno kázání, nebo se k nám nedostalo z technických důvodů) nebo pokud cítíme potřebu ještě něco dodat, můžeme se sami na chvíli zahloubat do slyšené perikopy: Jaké pozemské dění evangelium popisuje, co se stalo fyzicky, historicky, před očima přihlížejících? Čeho je to podobností, jak k nám hovoří jednotlivé obrazy, co nám to připomíná? Kde ve svém všedním životě jsme zažili nebo zažíváme podobná duševní hnutí, jako zažili účastníci příběhu, který nám evangelium vypráví? A konečně, jaký úkol nám právě toto vyprávění dává pro náš další život, pro náš další růst?

Pro návrat ze světa evangelia do našeho současného života je vhodné zakončit tuto rozjímání krédem. Zejména v Obci křesťanů, kde se snažíme krédo nevyslovovat jako osobní vyznání víry, nýbrž jako objektivní popis poznané duchovní skutečnosti, můžeme cítit, jak nás střízlivé přečtení dvanácti vět, shrnujících základní pravdy křesťanství, staví pevně na nohy mezi nebem a zemí.

Tento pevný postoj je nejlepším základem pro osobní modlitbu, chceme-li ji připojit. Právě nyní je čas, abychom vyslovili, zač všechno dokážeme Boha chválit, co všechno z posledních dní jsme prožili jako jeho dar, za co jsme mu vděční, ale možná také, co nás naplňuje otázkou, o co všechno případně prosíme pro sebe, pro svoje bližní, pro celý svět.

Osobní modlitby zakončíme — anebo, pokud jsme se rozhodli je nevyslovit, pak zastoupíme — onou modlitbou, kterou dal Kristus svým učedníkům jako praobraz všeho modlení: slavnostně proneseným Otčenášem.

A pak zbývá už jen poslední, často opomínaný, ale přece důležitý krok: rozloučení, uzavření všeho, jasné uvědomění, že se vracíme z bohoslužby zase do všedního života. Jako se na konci Obřadu posvěcení člověka říká, že je dokonán, tak bychom si na závěr měli jasně říci, že nyní končíme a opouštíme chrám svého srdce — za nějakou dobu se do něho zase vrátíme, ale mezitím nás čeká kus cesty vnějším světem se všemi jeho úkoly, ale také s Božím doprovodem, o jehož skutečnosti jsme se právě přesvědčili.

\* \* \*

Budeme rádi, když nám i Vy napíšete o svých zkušenostech našeho nynějšího rozptýleného bohoslužebného společenství.

Se srdečným pozdravem  
Vaši faráři

Tomáš Boněk, 723164793, tomas.bonek@seznam.cz  
Stanislava Veselková, 723799904, stanislava.veselkova@gmail.com  
Virve Eigo, 233320230, virve@volny.cz  
Milan Horák, 233320230, milan.m.horak@volny.cz